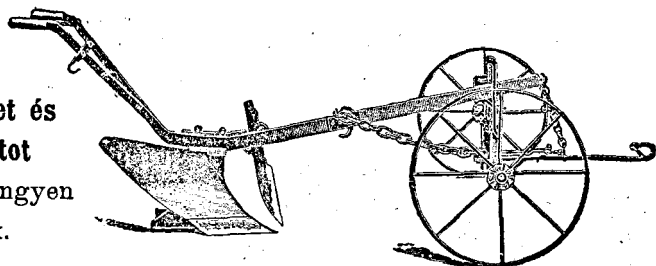

ERDÉLYI GAZDA

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha
a hirneves és csakis eredeti „Bächer-féle egytetemes
aczel-ekéket és váltó hegyi ekéket
vásárolja.

A Bächer-féle ekék úgy könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében
minden más gyártmányt felülmúlnak és tökéletes munkateljesítés tekintetében kiválóak.

Árjegyzéket és
áránlatot
készséggel ingyen
küldök.

Bächer Rudolf kizár. ekegyára raktára.

Magyarországi vezérképviselő: **SZÜCS ZSIGMOND**, Budapest, VI., Nagymező-utca 68. 1266

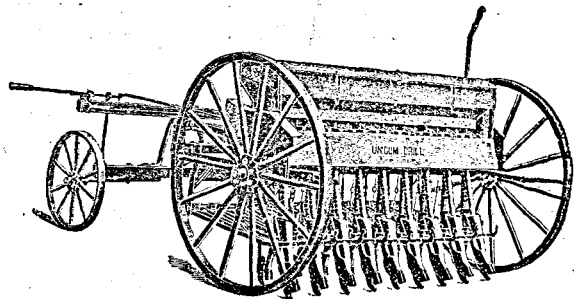
A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott
„UNICUM DRILL“

(sík és hegyes talajnak)

sorvetőgépet, úgy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el.

Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 év óta 23,000 „Unicum Drill“ vetőgép van forgalomban.

Ábrás leirással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

Mielőtt vetőgépet vásárol, érdeklődjék gazdátársainál az „UNICUM DRILL“ iránt.

Melichar Ferencz, csász. és kir. szabadalmazott vetőgépgyárának raktára.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
BUDAPEST, Váci-körút 63. szám

Által a legújandósabb árak mellett ajánlatnak
Locomobil és gőzcseplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig,
Balmkaszalók, járgány-cseplőgépek, 10-here cséplők, tisztító-rosták,
Konkolyók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,
„COLUMBIA-DRILL“ legjobb sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskuvágók, répvágók, kukorica-morzsológák, dafélgépek,
Ürítő-malmok, egytetemes aczel-ekék, 2- és 3-vast,
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.
Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

1242

Megjelent! Megjelent!

Az egész continens nagy sensációt keltett felolvasás szövege, amelyet **Hairie Ben-Aiad** hercegnő Budapesten az Uránia színházban tartott: „A török nő élete a társaságban és a háremben“ címen.

A szép hercegnő saját tapasztalataiból, oly képét adja ezen, európai szem előtt tilos dolognak, hogy ugy a felolvasása, melyet Bécsben a censura éle miatt egyes részében törölt, mint a könyv is, a melyet teljesen, a törlések nélkül adtam ki, bizonyára a kellő számú olvasóra fog találni.

A könyv ugyancsak német nyelven is kapható. Ára mindegyiknek 1.20—1.30 kor. ellenében franco expediálom.

Szilágyi Béla

könyvkereskedésében BUDAPEST, VI., Károly-körút 26.

1261

Mauthner Ödön

cs. és kir. udvari magkereskedése

Budapest, Rottenbiller-utca 33. szám és
Kossuth Lajos-utca 4. szám.

Őszi vetésre való gabonafélék
kiválasztása czéljából ajánlja a most megjelent
őszi árjegyzékét,

melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Ezen árjegyzékben leirt fajták néhányára már e helyen is felhívjuk az általános figyelmet. Nevezetesen: 1. Mauthner-féle királyrozs; 2. Mauthner-féle dániai zsáktöltő rozs; 3. Mauthner-féle kolostor-rozs; 4. Mauthner-féle skandináviai ellenálló rozs; 5. Heinrich tanár-féle rozs.

A Szász Coburg-Gothai Fülöp herceg pusztavacsi főintézősége e rozs-fajtákról a következő tudósítást küldi:

Az idei rettenetes szárazság következtében bizony kevés gazdának van módjában bárminemű veteményében is gyönyörködhetni, mi is csak ugy volnánk, ha a véletlen szerencse nem éppen hozzánk juttatja a Mauthner-féle skandináviai ellenálló rozs, a Mauthner-féle dániai zsáktöltő-rozs és a Mauthner-féle királyrozs-fajtákat termelésre.

A Heinrich tanár-féle rozsról a következőket írják: Arattak egészen normális viszonyok között könnyebb talajon katasztrális (1600 □-öles) holdankint 2223 kíló, vagyis hektáronként 3890 kíló Heinrich tanár-féle rozst. — Továbbá a következő buza-fajtákra hívjuk fel a közfigyelmet:

Sierban-féle korai rozsdamentes Prolifique-buza.

Ezen fajta korán érli! Rozsdamentes! hasonló körülmények között 30—40 százalékkal nagyobb termést ad és súlyosabb minőségű is, mint más elismert jó buzafajták. A korábban és a későbben, t. i. október 28-án elvetett táblákon a Sierban-féle korai rozsdamentes Prolifique-buza egy része már június hó 22-én, június 25 én pedig teljesen beérett.

Hybrid-buza, Trésor, mely a Leidenforszt-féle nagy-bossányi uradalomban 100 kíló vetőmag után átlag 2000 kíló szemtermést adott.

Az uralgó takarmányhiányt tekintve, rámutatunk az ugyancsak említett árjegyzékben rovatolt és most vethető következő:

takarmánynövények

magvaira, melyek hivatva vannak már kora tavasszal zöld takarmányt nyújtani: őszi borsó, őszi búkköny, szőszös búkköny stb. stb. (1383.)

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. HirschNelli.
Pálffy Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

BCU Cluj Central University Library Cluj

AZ IRÓK NÉVSORA

Baksay Sándor
Beniczkyné Bajza Lenke
Beöthy László
Beöthy Zsolt
Bródy Sándor
Csiky Gergely
Degré Alajos

Dóczy Lajos
B. Eötvös József
Fáy András
Gaál József
Gárdonyi Géza
Gyulai Pál
Herczeg Ferencz

Iványi Ödön
Jókai Mór
B. Jósika Miklós
Justh Zsigmond
B. Kemény Zsigmond
Kuthy Lajos
Mikszáth Kálmán

Nagy Ignác
Pálffy Albert
B. Podmaniczky Frigyes
Pulszky Ferencz
Rákosi Jenő
Rákosi Viktor
Toldy István

Tolnai Lajos
Vadnai Károly
Vas Gereben
Versegly Ferencz
Werner Gyula
Wohl Stefanie

AZ IRÓK NÉVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, díszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A ..... czégtől
ezennel megrendelem a

«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»

czímű gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért;

- a) négy koronás havi részlelítés mellett,
b) félévenként fizetendő 25 korona utánvét mellett.

A nem kívánt módozat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti czégnél ..... fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegyenlítő nincs. A részletek be nem tartása esetén a részlelítésről kedvezmény megszűnik és a teljes vételről esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szöbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelet: .....

Név és állás: .....

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. — Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET ÉS ERDÉLYRÉSZI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, PETŐFI-UTCA 7. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

Az előfizetéseket

kérjük megújítani!

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- A kender- és lentermelés és feldolgozás ügye. 491
Hogyan takarmányozunk a télen? 493
Mi okozza a sertésvész? Mi a sertésvész? *dt.* 494

Kiseb szakközlemények:

- Háztartás. *Gazdasszony.* 494
Irodalmi szemle. 495

Egyleti élet:

- Az Erdélyi Gazdasági Egylet ig.-vál. ülése. . . 495
Az E. G. E. irodalmi szakosztályának ülése. . 496

Kormányintézkedések:

- Takarmánybeszerzési források. 496

Vegyes közlemények. 496

Hirdetések.

Ajánlok:

őszi borsót,
őszi bükkönyt,
szöszös bükkönyt,
muharmagot,
tarlórépamagot,
csibehurt,
paprikakölest,
pohánkát,
mustármagot,

Veszek:

gazdasági magvakat

MAUTHNER ÖDÖN

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN, VII. ROTTENBILLER-U. 33.

A kender- és lentermelés és feldolgozás ügye.

Tallián Béla földm. miniszternek nagyszabású és messzekiható kezdeményezéséről adunk tudósítást az alábbiakban.

Ezen miniszteri akció a kender és lentermelésének és feldolgozásának nagyarányú fellendítését célozza.

Erdélyi hazarészünket és főképp annak folyamvölgyeit a természet egyenesen predesztinálta a kendertermelés legkiterjedtebb felkarolására.

A lentermelés viszont a Székelyföld, Hunyad és a Mezőség egyes vidékein találna megfelelő viszonyokra.

Most van az idő: előre gondolkozni a jövő évi kezdeményezésekről.

A legmelegebb figyelmükbe ajánljuk gazdaközönségünk kiválóbbjainak, hogy az alábbiakban ismertetendő igen kedvező körülményeket a saját érdekükben minél többen igyekezzenek felhasználni.

A törvényhozás a kender és lentermelés fokozottabb előmozdítására az állami beruházásokról szóló 1904. évi XIV. t.-cikk keretében megfelelő összegeket bocsátott a földm. miniszter rendelkezésére.

A miniszter ezen összegek felhasználásával a szóban levő termelési ágat a törvény célzatának megfelelően a termelési és feldolgozási ismeretek behatóbb fejlesztésére hivatott intézmények létesítésén kívül, a kender vagy lenkorót feldolgozó mezőgazdasági iparvállalatok, valamint külön áztatók létesítésének közvetlen támogatásával s a szövetkezeti úton előállított félgyártmányok megfelelő értékesítésének szervezése által szándékozik előmozdítani.

Az állami támogatás módozataira vonatkozó általános irányelvek a múlt évi június hó 19-én 5292. eln./903. sz. a. kelt rendelettel a következőkben jelöltettek meg:

1. Szövetkezetek, vállalkozók és részvénytársaságok, amelyek a technika követelményeinek megfelelő, a földmívelésügyi miniszter által megállapított üzemképességű kender- vagy lenkikészítő telepet létesítenek és kötelezik magukat, hogy a telep üzemképességének megfelelő mennyiségű kórót előre megállapított, minőség szerint emelkedő legkisebb áron beváltják, az ezen

telep építkezési és berendezési költségei összegének 50%-ig, legfeljebb azonban 75000 koronáig terjedhető kamatmentes államkölcsönt nyerhetnek, mely az alábbi módozatok mellett fizetendő vissza. Ezen állami támogatás engedélyezésénél a telep üzemképességéhez és a helyi körülményekhez képest kiköthető, hogy a nyers anyagnak legalább bizonyos része a kistermelők révén fedeztessék. Az államkölcsön visszafizetése a telep létesítését követő tíz év után veszi kezdetét és további tizenöt évi, mindenkor január 31-én esedékes egyenlő részletekre felosztva teljesítendő akként, hogy a telep létesítését követő 25 év elmultával az egész kölcsön törlesztve legyen; csak egy részlet fizetésének elmulasztásával is az egész kölcsön esedékessé válik.

2. Szövetkezetek, melyek főleg kisebb telepeket létesítenek, a telep építkezési és berendezési költségei összegének 40%-ig, legfeljebb azonban 35000 koronáig terjedhető vissza nem fizetendő államsegélyben részesülhetnek, ha a szövetkezeti üzletrészeknek legalább fele a kisgazdák kezében van; az államsegély az építkezési és berendezési költségek összegének 30%-ig, legfeljebb azonban 50000 koronáig terjedhet; ha az üzletrészek háromnegyed része kisgazdák kezében van.

3. Községek, községi szövetkezetek, gazdakörök, melyek egy vagy több község kisgazdái által természetett kóró kiáztatásához mesterséges kender- vagy lenáztatót létesítenek, az áztatók építkezési költségösszegének 80%-ig, legfeljebb azonban 5000 koronáig terjedhető államsegélyben részesülhetnek, ha az áztatóhoz szükséges egyéb befektetésekről, u. m. területéről, pajtáról a vizszerzéshez szükséges erőről s az áztató fentartásáról és üzemben tartásához szükséges egyéb kellékekről gondoskodnak s etre a megfelelő fedezetet kimutatják s az áztatást megállapított díj mellett a község minden gazdájának megengedik.

Az állami támogatás megállapításánál csak azoknak az anyagoknak és gépeknek értéke vehető alapul, amelyeknek belföldi származását, vagy amennyiben a belföldi ipar révén be nem szerezhetők, ezen körül

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete

Budapest, V. kerület, Alkotmány-utca 31. szám,

Gabona osztály.

Erőtakarmány osztály.

Tenyészállat osztály.

Alapítóke: 520,000 korona.

Votőmagoosztály.

Gazdasági anyag osztály.

Borgazdasági osztály.

Tartalókalap: 210.000 korona. Forgalmi vissztérítési alap: 80.000 korona. Tagok száma: 996.

Gép-osztály.

Biztosítási osztály.

Díj szabási osztály.

Prospectust ingyen és bérmentve küldünk!

1006

Az 1904. évi

Szüreti és borgazdasági

árjegyzékünk

megjelen és kívánatra bérmentve és ingyen küldjük.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

Budapest, V., Alkotmány-utca 31.

ményt, az államsegélyt kerő igazolja. Az államsegély, értéke felett a tulajdonos 25 évig csak azzal a korlátozással rendelkezhetik, hogy az illető telep s annak részei a kitűzött célra használatnak; amennyiben pedig a telep bármely okból rendeltetésétől elvonatnék, vagy eladatnék, az államsegély visszafizetendő.

Az állami támogatást kérő e célból magát kötelezni tartozik, hogy ezen korlátozásokat nyilvánkönyvileg biztosítja, illetve annak bekebelezését eszközli.

5. Az állami kölcsön, vagy államsegély teljes összege akkor válik esedékessé, ha a telep építkezésének és berendezésének hivatalos felülvizsgálása megtörtént és lényeges kifogás nem merült fel.

6. A telepeken csakis magyarországi nyers anyag dolgozható fel, amennyiben azonban ezen korlátozás elejtése indokolt, az a földmivelésügyi minister által meghatározott időre felfüggeszhető.

7. A kikészítő telepek tartoznak a beváltott kóró mennyiségről, a termelőkről és a kifizetett beváltási összegekről, a naponként alkalmazott munkásokról és a nekik kifizetett összegekről magyar nyelvű könyveket vezetni és a földmivelésügyi minister ezzel megbízandó közegeinek betekintést engedni!

Ezek az alapelvek szolgálnak a jövőre is zsinormértékül s az 1904. évi XIV. tc. 14. §-ához képest csak a 2. pont szenved némi módosulást, a mennyiben arra nézve, hogy a szövetkezet a kisgazdáknak minő mérvű részvétele mellett sorolható az előbb idézett ministeri rendelet 2. pontja alá s a 60 %-ban megjelölt maximumon belől az az ily szövetkezetek, mely segélyösszeggel támogattassanak, esetről esetre a konkrét kérvény alapján fog a minister határozni.

Kivételes esetekben nem zárkozik el a minister az elől, hogy ott, ahol a termelési viszonyok nagyobb gyártelepek létesítését teszik kívánatosá, az említett rendelet 1. pontja alá tartozó ilyen gyártelepeknek az építkezési és berendezési költségek 50%-ig engedélyezhető államkölcsön összege a 75000 koronát esetleg meghaladhatja.

Az idézett rendelet 4. pontjának második bekezdése úgy értendő, hogy az állami támogatást kerő tartozik kötelezettségei betartásának biztosításra az állami támogatás összegének erejéig jelzálogi bizbiztosítékot nyújtani, illetőleg ingatlanait lekötöni és szükséges esetén a gyártelep tartozékát képező felszereléseket közjegyzői okirat alapján formailag zálogul átadni akként, hogy a telep üzeme ne szenvedjen.

Az állami támogatás iránti kérvények tárgyalásának egyszerűsítése és lebonyoli-

tásának megkönnyítése végett célszerűnek látja a minister a kérvényezés módozatait az érdeklődők tájékoztatására a következőkben szabályozni.

Az állami támogatás iránti igények szempontjából mindenekelőtt különbséget kell tenni a fentidézett rendelet 1. és 2. pontjában jelzett feldolgozó gyártelepek és ugyanazon rendelet 3. pontjában megnevezett önálló áztatók között. A gyártelepek rendeltetése lenne: a termelők által beszálított kórót szálkenderre feldolgozni s az e végből szükséges összes munkákat végezni, míg az önálló áztatók létesítésének célja a termelőknek módot nyújtani ahhoz, hogy az általuk termelt kórót saját kezelésükben kiáztathassák és annak további feldolgozását is saját üzemükben vegezhessék.

I. A kender vagy lenfeldolgozógyár létesítéséhez igényelt állami támogatás iránt a kérvények közvetlenül a m. kir. földmivelésügyi ministerhez intézendők.

Az állami támogatás engedélyezése iránti kérvényben tüzetesen megjelölendők a következők:

1. a vállalat alakja (egyes vállalkozó, részvénytársaság, vagy szövetkezet),

2. a létesítendő gyártelep részére kiválasztott hely (vármegye, község, határ-rész, esetleg helyrajzi szám),

3. a gyár üzemképessége, vagyis, hogy évente hány métermázsza kender, illetőleg lenkórót leend képes feldolgozni,

4. a nem szövetkezeti alapon alakuló vállalatnál a kisgazdától beváltandó kóró mennyisége, illetőleg a kis és nagy termelőtől átveendő mennyiségek közti arány,

5. ugyancsak a nem szövetkezeti alapon alakuló vállalatnál és vállalat által átveendő kóróért métermázsánként és minőség szerint fizetendő legkisebb árak számokban (a minőségi fokozatok megállapításánál első sorban a száraz kóró hosszúságát centiméterekben véve alapul),

6. amennyiben a vállalat érdekében esetleg feltétlenül szükséges lenne, hogy ott ideiglenesen idegen honpolgárok is alkalmaztassanak, megjelölendő, hogy minő minőségben és mily időtartamra hány idegen honpolgár alkalmazására van szükség,

7. az 5292 eln./903. számú rendelet második pontja alá tartozó szövetkezeti alapon létesítendő gyáraknál megjelölendő, hogy a kisgazdák minő irányban fognak bevonatni a szövetkezetbe, illetőleg a tagok között a kisgazdák számszerint milyen arányban lesznek s hány üzletrész fog a kisgazdák részére fenntartatni,

8. végül megjelölendők azok az előfeltételek (vizhasználati, közlekedési, termelési viszonyok; termelési körzet) melyekre a vállalat a gyár létesítését alapítja, valamint

az a körülmény is, hogy a feldolgozott félárút hogy értékesíti, (saját maga dolgozza-e fel kész áruvá, belföldön vagy külföldön, esetleg kereskedelmi úton adja tovább).

Az állami támogatás engedélyezése iránti kérvényekhez a már elsorolt adatokon kívül a következő mellékletek szükségesek:

1. a gyár építkezéseinek és berendezésének részletes műszaki tervrajzai, költségelőirányzata és műszaki leírása.

2. részvénytársasági, vagy szövetkezeti alapon létesítendő gyáraknál a szervezeti szabályzat, vagy ennek tervezete.

A szükséges adatokat magában foglaló kellően felszerelt kérvény megfelelően tárgyalatván, a folyamodó értesítést nyer az állami támogatás engedélyezéséről, az avval szemben tett kikötésekről, avagy a kérelem elutasításáról, illetőleg az esetleges előzetes észrevételekről.

Az állami támogatással együtt közölt kikötések elfogadása esetén, illetőleg az értesítés alapján folyamodó kérelmezheti az illetékes hatóságtól a telepengedélyt s a szükséges egyéb hatósági engedélyeket és ennek eredményéhez képest megkezdheti az építkezést.

Az engedélyezett állami támogatás folyósítása csak akkor igényelhető, ha az állami támogatással szemben tett kikötéseket magában foglaló, szabályszerűen kiállított kötelező nyilatkozat, valamint ennek intézkedései által kívánt okmányok (a telekkönyvi bekebelezésről szóló végzés, vagy az állami támogatás biztosítására vonatkozólag kívánt egyéb adatok) a ministerhez beérkeztek. Ennek megtörténte után, illetőleg a fent hivatkozott 5292 eln./903. számú rendelet 5. pontja értelmében megjelentető hivatalos felülvizsgálat eredményéhez képest fog az esedékes összeg folyósíttatni.

Az előbb idézett rendelet 2. pontja alá tartozó szövetkezetek részére kilátásba helyezett államsegély utalványozása előtt az érdekeltek által hitelesen igazolandó még az is, hogy az üzletrészek a kisgazdák között a kérvényben bejelentett arányban nyertek elhelyezést.

II. Az önálló áztatók létesítéséhez államsegély csak ott igényelhető, ahol a kender vagy lent a termelők saját üzemükben szokták és kívánják kidolgozni s mesterséges áztató nélkül a szóban levő termelési ág okszerűen és haszonnal nem üzhető.

Az államsegély engedélyezésének további feltétele, hogy az érdekeltség megfelelő szabályzatban nemcsak az áztató fenntartásáról és üzembentartásáról, hanem megfelelő tartalékalap gyűjtéséről is gondoskodni hajlandónak mutatkozik arra az

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank R. t.

Teljesen befizetett alaptőkéje 1.200.000 korona.

Kolozsvárt, Mátyás- király- tér, 7. sz. saját házában.

Botéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvecskékre, vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat olcsón számítól le.

Előleget ad értékpapírokra és kézi zálogra.

Jelzálogos kölcsönöket nyújt földbirtokokra és kolozsvári házakra. Törlesztés kölcsönöket közvetít a Hazai Takarékpénztár részére.

Árúraktárai (a pályaudvar mellett) olcsón kezelik a botárolt árukat és azokra előleget adnak. Ugyanott kölcsönzsákok is kaphatók.

Ugyanott a

The Gresham Életbiztosító Társaság Vezérügynöksége.

(1007.)

időre, a mikorra az áztató újraépítése vagy újraburkolása szükségessé válik. Az utóbbi célra az áztatási díjából annyi fordítandó, amennyi az áztató építési költségei 50 - 75 %-ának 12 év alatt való összegyűjtéséhez szükséges. Ezen tartalékalap az áztatót létesítő és fentartó érdekeltég tulajdonát képezi és általa a felhasználásig gyümölcsözően kezelendő, felhasználása pedig csak miniszteri engedéllyel és a miniszterileg jóváhagyott terv szerint történhetik.

Az önálló mesterséges áztató létesítéséhez igényelt államsegély iránti kérvény a vármegye alispánjához nyújtandó be, ki azt az illetékes gazdasági egyesület s közgazdasági előadó véleményének kivétele után s azzal együtt terjeszti a miniszter elé.

Az államsegély iránti kérvényhez csatolandó mellékletek:

1. az érdekeltégbe belépni óhajtok kender, vagy lentermelésének kiterjedését kat. holdakban feltüntető kimutatás,

2. az illető községekben a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c. és annak végrehajtása iránt ugyanazon évben 48000 szám alatt kiadott rendelet értelmében kijelölt áztatók helyének s az illető községektől való távolságuknak kimutatása.

Az áztatónak legalkalmasabb hely kiválasztása s netán felmerülő kérdések szakértői szemle útján fognak tisztáztni.

Az áztatók tervét és költségvetését ez iránt a kérvényben kifejezett kérelemre az illetékes m. kir. kulturmérnöki hivatalok díjtalanul készítik el

Amennyiben azután az érdekeltég a jóváhagyott tervek kivételére a kilátásba helyezett államsegély mellett hajlandónak nyilatkozik és erre, valamint az áztató használatára és karbantartására vonatkozó jogerős nyilatkozat (határozat) beérkezik, intézkedés történik a munkálatok kivételének a tervező kulturmérnöki hivatal által való vezetése és ellenőrzése iránt, egyúttal pedig az államsegély is folyósíttatik.

A kender- és lenfeldolgozó gyártelepek, valamint az önálló mesterséges áztatók ezen állami támogatásának engedélyezése, az erre vonatkozó* miniszteri rendelet keltétől számított egy évre érvényes, ezen idő elteltével az engedélyezés hatályát veszti és újból kérelmezendő.

Ezen rendelet a községeknek és hatóságoknak a mezőgazdaságról és mezőrendőrségről szóló 1894. évi XII. t.-c. illetőleg az annak végrehajtása iránt ugyanazon évben 48000. sz. a. kiadott rendeletben megállapított köteleseit nem érinti.

Azonban ott, hol az 1894. évi XII. t.-c. alapján kijelölendő áztató helyeknek ily célra való alkalmassá tétele mesterséges munkálatok kivételét teszi szükségessé, az illető községeket e munkálatok kivételében a miniszter szintén támogatni fogja.

Végül a miniszter gondoskodni fog arról, miszerint az egyes szövetkezetek által feldolgozott félgyártmányok értékesítésének módzatai már a szövetkezet megalakulása, illetőleg az állami segély engedélyezése előtt kellő rendezést nyerjenek.

Hogyan takarmányozunk a télen?

3. Előmozdítandó az „Erdélyi Gazda“-nak azon igyekezetét, hogy a gazdaközönséget az aktuális gazdasági kérdésekről kellő időben tájékoztassa, a szerkesztőség felhívására leírom gazdaságom helyzetét a takarmányozás szempontjából és az idej takarmányszűk esztendőben követendő takarmányszerzési és takarmányozási eljárásomat.

Jóllehet azt tartom, hogy minden intézkedés a helyi viszonyok és körülmények közété illesztendő be és ezen dolognál igazán áll az, hogy ahány hely, annyi szokás, mégis, esetleg valakinek a körülményei éppen olyanok lehetnek, hogy ami jó nálam, az találhatott is.

Megjegyzem, hogy ez ország részben általánosan — kevés kivétellel — a *takarmány-prédálás* napirenden van és remélhető, hogy ez az inséges esztendő sokakat reávezet majd, hogy máskor is jobban vigyázzanak a takarékos takarmányfelhasználásra. Ez nem éppen könnyű föladat, mert alkalmazottaink a régi bő takarmányozás, az úgynevezett ízék-hagyás rendszerétől nehezen téríthetők el. Azon állításomat, hogy ország részünkben e tekintetben prédálás van, többek közt arra alapítom, hogy régebben a Királyhágón túli uradalmakban megfordulva, sokszor bámultam, hogy a marhaállományhoz viszonyítva sokkal kevesebb szénakészletet találtam a szérűskertekben, mint nálunk hasonló marhalétszám fenntartására szokott lenni és mégis a marhák jó állapotban teleltek ki. A polyva, szalma, szecska, füllesztett-, szemtakarmányt és korpát ott általában jobban osztják be, mint nálunk.

A mostani takarmányinséges esztendő kivált augusztus hónapban kétségbeejtőleg hatott a gazdára és már a legelő megapadásától lehetett tartani, mikor az augusztus végén beállott esőzések nemcsak a legelőre, hanem a sarjúra és vetett takarmányokra is nagyon üdvösen hatottak, ami aztán némileg a szénaárakra is kihatott. Ez volt a helyzet. Ehhez megjegyzem, hogy igyekeztem a különben is túlsok marhaállományt apasztani. Julius óta mintegy 70 darabot eladtam, bár olcsóbban mint tavasszal, de mégis közepes áratok érve el.

Már most a szerkesztőség kérdéseire alkalmazkodva azt mondhatom hogy ez évben is az eddigi takarmányozási eljárással fogom marhaállományomat kiteleltetni. A jármos és minden más marha felkötött adagokban kapja a szénát, árpa és zabzalmát; de a porciók száma és mértéke kisebb lesz. Az ez által beállott hiányt pótlom az ökröknél zabbal, mert fejenként 3 kiló zabot adva, ami mintegy 23 krajcárba kerül, mégis olcsóbb, mint a szénaadagolás, mert 1 porció széna, melynek súlya 8 kg., a mostani métermázsánként 4 forintos szénaár mellett 32 krajcárba kerül és mégis 3 kg. zab többet ér. A fejősteheneknél a csökkentett szénaporciót Lacta melaszszal fogom pótolni, melyből 5 kocsival szereztem be. A növendék borjúmarhákat szesgyári moslék állván rendelkezésemre, azzal és hozzá szecsával fogom kitartani. A juhokat vágatott friss falommal és zabzalmával eset-

leg korpapótlással és szénaadagolással fogom takarmányozni, az eddiginél azonban kisebb mennyiségű takarmányt adva.

Miután az elmúlt évben ugyanolyan állatlétszám mellett 84390 porciót takarmányoztattam föl, míg a jelenlegi 44000 porcióra van becsülve, ennél fogva és mert szénát csak vagy 6000 porciónak valót vehettem 3 frt 30 kr— 3 frt 50 kr. métermázsánkénti árban, így a legnagyobb takarékoság, körültekintés és rendelkezéseim pontos betartása mellett kell majd kiteleltetni. Ennek előmozdítója lehet a mintegy 150 drb. fejőstehenállomány részére szánt és jó siker reményével biztató répatermés.

A hosszú legelési idő is könnyíthet valamit a takarmányozáson; de fölszedendő, egybegyűjtendő és fölhasználandó erre minden, még olyan anyag is, amire máskor ügyet sem vetettünk: burgonyaindaja, ahol van, komlóinda, szőlőinda, a kertből kikerülő minden zöld ehető anyag és a répaléval.

Vetettem muhart, kölest, tarlórépát és fehér mustárt is; az utóbbi kettő sikert mutat, az első kettő azonban szárazba lévén vetve, nem biztat. Tavasszal zöldtakarmány rozstot is vetettem.

Aki még szorultabb viszonyok közt van és fiatalabb korban, személyesen vezetheti az etetést, annak a takarmány füllesztés is ajánlatos.

Aljazni való szalma is hiányban lévén, falevelet hozatok az erdőről és még homokot is a Szamosról aljazás végett, mert a szalma amúgy is mindig szűken jut az állatállomány mennyiségére és sok ment el a sarjú közé.

Általában azt ajánlhatom, hogy ez évben fokozottabb takarékosággal, gondnal és felügyelettel takarmányozzunk, mint eddig szoktunk, de tanítson meg a jelen év szorultsága a jobb termelésre és arra, hogy mindenkor átvitel maradjon az egyik jobb évről a másikra. Ez volna kívánatos és hasznos a mezőgazdaságnak és azt kívánom, hogy úgy legyen.

Szász-Fenes.

Cs. Szabó József.

4 Bizonny igaz van szerkesztő úrnak abban, hogy ezek a kérdések most nagyon aktuálisok és a követendő módok és eljárások sok gondolkodást és kalkulációt igényelnek, mert nemcsak az legyen a cél, hogy bármi áron kiteleltessünk, hanem hogy az a kiteleltetés megfelelően az állatok (növendék) fejlődésének és ennek dacára megkapjuk számadásunkat, hogy t. i. ne kerüljön nagyon sokba.

Megvallom, a nyár elején és közepén roppant meg voltam magam is, mint sokan gazdatársaim közül, ijedve a bekövetkezendő tél nyomorúságaitól, de rendre beleszokik az ember a rossz viszonyokba és kezd azon gondolkodni, hogy miként tegye elviselhetővé az állapotot. Szerencsére augusztus vége felé meg jött a várva várt esőzés, amikor neki állottam és a jövő tavaszi korai takarmányok elvetését megejthettem: vettem biborherét rozskeveréssel és káposztarepcét rozsszal, ezeket tarlóba vettem verőfényes, a búzát megelőzőleg trágyázott, jó erőben lévő földbe. A repce oly buján fejlődött, hogy szept. 29-ikén megkezdtem a levéltet lekasztását, óvatosan magos tarlót hagyva, hogy a gyökfő épen maradjon; ez, eltekintve attól, hogy a levélzetre — mint alább elmondom — nagy szükségem volt, tettem azért is, mert féltem, hogy a repce szárba indul és így kénytelen leszek levágni és megleszek fosztva azon reménytől, hogy jövő tavasszal még hasznát vehessem. A lekasztás és a tábláról saroglyán kihordott repcelevél bezsombolyozása, illetve beverme- lése most van folyamatban, még pediglen a

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos **ferfi ingek**, alsó-nadrágok, gallérok, kékeltők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Füls és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristóf

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

1005

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyluzat szakszerűen készítve, olesó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

nagyon lédús és gyöngye levélzetéhez kétszer oly tömegű szecskázott búzaszalmát és töreket adunk, hogy a repce leveléből kisajtolt levét magába vegye. Így kitűnően lesz füllesztve és a repcét is konzerválja, télire felállításra készen eltéve.

Szalmatermésem az van meglehetősen és mult évről is rendelkezem három kazal búza és egy kazal árpaszalmával, tehát az alap a kiteletetésre meg van, csak azt váriálni és élvezhetővé kell tenni, mert tisztán csak szalmán, jó kondícióban tartani a jószágot én el nem képzelem, miután ily nagy tömegű cellulosát a gyomor sem képes a legjobb füllesztés mellett sem feldolgozni, hogy abból az állat testi fejlődéséhez szükséges anyagokat felvegye. Itt már pót, illetve abraknakarmányra szorultam. Számításba vettem árpát, zabot, tengerit, de ezeknek piaci ára oly magos volt, hogy kalkulációm sehogy dülőre nem jutott (megjegyzem, hogy a teletetés fedezésére szükséges póttakarmányokat én már július hóban beszereztem) így fordultam a gyári hulladékok felé számításommal, t. i. sikerült két waggon korpát ab állomásom 10 kor. 44 fillérért, két waggon melassit-erőtakarmányt a selypi cukorgyártól 11 koronán ab. Budapest venni, minek szállítása a kedvezményes tarifa szerint 126 kor. kocsinként, (csak 28 koronával kevesebb, mintha semmi kedvezményt nem élvezne.)

Hozattam két szecskavágót járgány hajtásra, ezzel remélem 350 drb. szarvasmarhá-
nak vágathatok elegendő szecskát. A szecska elkészítéséhez, illetve füllesztéséhez, gőz füllesztést helyszűke és annak drága berendezése miatt nincs módomban alkalmazni, ezért minden szecskavágó telepen az arra való alkalmas istállóból, elrekesztettem cirka 16 m. hosszú és 8 méter széles területet, amit három részre elosztva a gerendázatig bedeszkáztam, így nyertem három hambár forma helyet a szecska füllesztésére, amit a következő módon remélek véghez vinni. Kétharmadrész búzaszalmát, egyharmadrész bezsombolyozott tengeri szárat felszecskázva, marhasót vízben feloldva és azzal öntöző rózsán keresztül a rekeszbe hordott szecska le lesz jól locsolva és letaposva, míg a rekeszek meg nem telnek. Így a bezsombolyozott kór nyirkossága és a csak gyengén sósvíz 48 óra alatt meglehetősen fülledést okoz, úgy, hogy akkor a feletetésre alkalmassá válik; ahogy egy rekesz ürül, rögtön meg lesz töltve, hogy a míg a másik két rekesz kiürül, ez is újból fogyasztható legyen. Az etetésre így már elékészített szecskára lesz hintve a korpa és melasse, aszerint, hogy melyik állat testsúlya mekkora mennyiséget igényel, pld. egy pár egy éves borju kap 1 kg. buzakorpát és 2 kg. melasskeveréket naponta és rágónak naponta kétszer árpa- vagy zabszalmát, rendszeren itatásra, ez szecskázatlan; a rugott borjak pediglen sarju rázottat napjában kétszer ad libitum, amennyit megessenek.

Nem akarok a táparányegység számításába itt bele menni, de tudom, hogy körülbelül a kellő arányt így megkapom arra, hogy állataim el ne satnyuljanak.

Juhaim részére erdei lombot szedtettem augusztus elején, még pediglen oly módon, hogy az apróbb galyak le lettek csapva és azok a rajtoklívó levélzettel kazalba rakva, szalmával rétegezve, mint a sarjut szokás, így szép zölden száradt és a kilúgozás el van kerülve. Juhaim a lomb- és szalmatakaromány mellett fognak kapni három hónagon keresztül napi 2 deciliter árpát vagy zabot abraknak, mert magára lombbal a juh elcsenevésszedik és el is döglök, így sem lesz nagyon

jól tartva, de mégis meglehetősen állapotba jut ki a télből: ez, az árpát véve számításba, belejön darabonként cirka 2 koronába, a lomb-szedés költségeire és a szalma értékére számítva újabb 2 koronát, nem is mondható drága teletetésnek.

Sertéseim kitaratása és malacoztatása ad a legnagyobb aggodalomra okot, mert ezt tisztán piaci áruval, árpa vagy tengerivel kell tartani, az pedig, tekintve a disznónál előforduló gyakori elhullást, nagy rizikóval jár és épp ezért a szokásos januáriusi malacoztatástól eltérőleg most csak február végén fogok malacoztatni, hogy minél kevesebbet kellessen a malacnak a zsákból adni, májusba régi lucernás legelő mellett kevés szemmel is megél.

Végül megjegyzem, hogy sokkal nagyobb a takarmányhiány okozta hűhó, mint az tényleg van, mert duskálni az igaz nem fogunk a takarmányban, de attól sem kell félni, hogy a marha-állomány tönkre megy. Ennek legjobb bizonyítéka az, hogy a marha még 20 százalékkal sem olcsóbb a vidéki piacainkon, mint volt a kora tavaszon.

Mező Tóhát.

Csontos Miklós.

(Folytatjuk.)

Mi okozza a sertésvészt? Mi a sertésvész?

Erre a kérdésre régebben egész egyszerűen azt felelték, hogy a sertésvész tudomellhártyagyulladás, melyet a *bacillus suissepticus* idéz elő. A tudomány emberei újabban azonban azt bizonyították be, hogy a *bacillus suissepticus* nem előidézője a sertésvésznek, hanem egy olyan bacillus, mely minden egészséges sertésben is jelen van. Az tehát, hogy ez a bacillus egészséges, vagy beteg sertésben is jelen van, vagy föltalálható, egyáltalában nem bizonyítéka annak, hogy az állat sertésvész. De hát hogyan áll akkor ez a dolog? Hogyan állhat meg ebben a ránk gazdákra nézve olyan rendkívül fontos dologban két, egymással homlokegyenest szemben álló vélemény? Ha a bacillus suissepticus nem előidézője, nem terjesztője ennek a betegségnek, mi által terjed akkor a ragály? Mi akkor hát a sertésvész és mik specifikus ismertető jelei? És vajon valóban ragály, könnyen fertőző betegség-e egyáltalában?

A sertésvészre, bár nem a sertéskolerára vonatkozóan rendkívül érdekes az a cikk, melyet Schmidt giesseni körállatorvos a mult hónapban közölt s mely valószínű forrongságot hozta a német gazdákat. Ebben a cikkben Schmidt bizonyítékokkal utal arra, hogy a sertésvész okáról elterjedt tan teljesen téves, hogy az eddig a „vész“ okozójaként tekintett bacillus suissepticus egy teljesen „ártalmatlan teremtés“, mely minden egészséges sertés orr- és toroknyálkahártyájában megtalálható.

A Hessen-Nassau mezőgazdasági kamara folyó év februáriusában tartott közgyűlésén Wiesbadenben a panaszok özöne hangzott el a vész elleni rendszabályok ellen (éppen mint nálunk. — Szerk.) és Windheim báró, Hessen-Nassau tartomány főnöke indítatva érezte magát a következő, a közgyűlés által egyhangúan határozattá emelt javaslatot előterjeszteni: „A mezőgazdasági kamara megbizzza az elnökséget, hogy haladéktalanul kívánja a földművelésügyi miniszertől a sertésvész-bejelentés kötelezettségének megszüntetését.“ Folyó év március 29-én aztán Haas titkos tanácsosnak elnöklése alatt, a hesseni kormány képviselőjének, dr. Lorenz főegészségügyi tanácsos jelenlétében ülés tartatott a hesseni

mezőgazdasági tanácsban, ahol Hoffmann gazdasági tanácsos, hofgüllü sertésnagytenyésztő és Schmidt giesseni körállatorvos előadást tartottak „A sertésvész (pestis) elleni küzdelem“ címen és azt állították és bizonyították, hogy a sertésvész keletkezéséről fönnálló egész tan téves és az egész theoriának már csak néhány rövid napja lehet még hátra és azután megkondul fölötte a halálharang.

A német gazdák általunk nagyon is könnyen érthető izgalommal és érdeklődéssel várják ennek a nagyfontosságú ügynek fejleményeit. Szemére lobbantják a kormányt, hogy mindezen események dacára, melyek már tavasszal lefolytak, még mindig a régi zárlatokkal és lebunkozásokkal és egyéb, a gazdának oly végtelen sok kárt okozó régi eljárással működik. Szemére vetik a kormányt, hogy dacára egy magasállású közigazgatási tisztviselő, a hessen nassau tartományfőnök közbenjárásának, aki tudatában annak, hogy téves tanok állanak fönn, a sertésvész bejelentés kötelezettségének megszüntetését sürgette miniszterénél, dacára a állatorvosi tudomány férfiai, a tapasztalt, gyakorlati tenyésztők egy egész mezőgazdasági kamara egybehangzó véleményének: még sincs válasz, még sem történik semmi.

És egy olyan hirneves professzor, mint amilyen Ostertag, akinek tanait a wiesbadeni és giesseni gyűléseken és most legújabbban egy német gazdasági lapban a leghévesebben megtámadták, még mindig nem foglalt azokkal szemben állást. A bejelentés kötelezettsége még fönnáll és ezer és ezer sertést pusztítanak el még ma is Németországban, mert a vészt konstantálják még mindig, ha a bacillus suissepticus-t, ezt az „ártalmatlan teremtés“-t, mely minden egészséges sertésben is megvan, a beteg sertésekben megtalálják. Éppen most jelent meg egy könyv a sertésvészről dr. Grips, Glage és dr. Nieberle szerzőktől, melyben világosan be van igazolva, hogy a Wassermann-Ostertag féle polyvalens szérumnak semmiféle jelentősége nincs, sőt az veszélyes is lehet, hogy a beoltott állatok a kereskedelembe kerülve, a sertésvészt elhurcolhatják.

Németország gazdái lázas türelmetlenséggel várják a kormányintézkedéseit és érthetetlennek tartják, hogy a régi járványtörvényt hogyan tarthatja még életben. Mindenesetre érdekes dolog ez nagyon és megoldását figyelemmel kell kísérenünk nekünk is, mert ha az új fölfedezés igaz, akkor az világszerte az eddigi iszonyú zaklatásokkal és károkkal járó állategészségrendőri eljárásnak megváltoztatására fog vezetni. dl

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

Háztartás.

+ **A leves és hús eltartása.** Ha húsvest teszünk el s azt akarjuk, hogy tartson is egy pár napig, akkor mindenesetre száraz, hideg helyen tartjuk. Télen minden különösebb elővigyázat nélkül is eláll 6--8 napig, nyáron azonban minden nap újból fel kell főzni. Leghelyesebb szűk, magas edénybe tenni, hogy a rajta uszkáló zsír vastagon befedje és elzárja a levegőtől.

A húst a hideg óvja meg legjobban a romlástól. Hogyha nincs jégsekreányunk vagy hideg pincénk, akkor legjobb, ha lehetőleg hűvös helyre, egy lábasha tesszük, azt meg egy hideg vízzel telt edénybe helyezük, a vizet többször kell változtatni, a húst is meg kell időnként fordítani s ilyenkor töröljük ki az

Szőlők rigolozását gözekeivel

70 80 cm. mélyen, jutányos árban olvállalja s a jövő évi munkára is előjegyzéseket már most elfogad

1297

Timár János
Maros-Szent-Királyt.

A gözeke jelenleg megtekinthető munkaközben Alsó-Gáld, Krakkó, Czelna, Sárd szőlőhegyeiben.

edényt. Ilyen kezelés mellett még nyáron is eláll egynéhány napig anélkül, hogy megromlana. Ha pincénk vagy jégvermünk van, legjobb ha fellógasztjuk a húst, így sokkal tovább tart, mint fekve. Nem jó a húst a jégre fektetni, mert előbb megfagy s aztán ha fordítjuk, hamar megromlik. Jó marad a hús akkor is, ha száraz ruhába kötjük és homokot öntünk rá, vagy ha aludt tejbe vagy ecetbe mártott ruhába tesszük, az aludt tejes ruhát azonban minden 2—3 napban meg kell újítani. A besózás is megóvjja egy pár napig a romlástól.

+ Hogyan válik a rossz szagú hús ehetővé? Különösen nyáron nagyon hamar megtörténik, hogy a húsnak rothadt szaga van, ez persze a legtöbb embernél utálatot kelt. Csak a vadhús az, melynek a szagát az úgynevezett „haut goût“ különösen az előkelő világ nemcsak megtűri, de szereti is. Néha roppant kellemetlen helyzetbe jutunk, ha a rothadás oly csekély mértékű, hogy a szagot csak a már elkészített húson érezzük meg. A rothadás kezdetén a hús nem ártalmas az egészségre. Akárhányszor a hús mellett levő csonton van kisebb mértékű rothadás s ettől kap a hús is rothadt szagot, ez kellemetlen, de lehet rajta segíteni. Nagyon régi, ismert eljárás az, hogy a vízbe, melyben a hús fő, egy pár darab izzó faszenet dobunk, amit aztán pár perc múlva eltávolítunk. Egy másik szer a rossz szag eltávolítására a káliumhipermanganát (drogeriákban kapható), melyből 1 grot 1 l. vízben feloldunk és ezzel a húst leöntjük, úgy, hogy teljesen fedve legyen. Az ehhez használt edény azonban ne legyen fából, hanem lehetőleg porcellán vagy üvegből. Ha a hús egy pár óráig ázott, akkor többször egymásután öblítsük le tiszta vízzel. Az utóbbi időben a salicilsavat használják leggyakrabban s tán ez a legegyszerűbb módja is annak, hogy a hús rossz szagát eltávolítsuk. Langyos vízbe teszünk egy literhez 3—4 gr. salicilsavat és bele a húst, benne hagyjuk 1/2 óráig s utána meleg vízzel lemossuk és hideggel leöblítjük. Ha a húsnak nagyon erős a szaga vagy ha hirtelen nagy szükségünk van rá, akkor tegyünk több salicilsavat a vízbe és a hús hamarabb elveszti rossz szagát.

+ Fehérnye a húsvetés habjában. A húsvetés főzés közben hab képződik, némely gazdasszony abban a hiedelemben, hogy ez a levest zavarossá teszi, leszedi és elönti. Pedig valóban igen nagy hibát követ el, mert a leves fő értékét, a fehérnyét öntötte ki. Ha hideg vízben teszünk fel a húst, akkor képződik rajta sok fehérnye, mely hab alakjában a leves tetejére gyűlik. Ha a levest felkavarjuk, a hab eltűnik és csak ereje marad meg a levesben, anélkül, hogy zavarossá tenné azt.

+ Kávé pörkölés. A kávé pörkölésnél sokan azt a nagy hibát követik el, hogy erősen barnára, sőt feketére pörkölnek s aztán csodálkoznak, ha a kávénak, mit pedig drága pénzen vettek, nincs aromája. Legjobb, ha gesztenye barnára pörköljük, akkor megmarad a jó íze és aromája sem vesz el.

+ Olosó csirketartás. A múlt nyáron Karinthiában is megfordultam s ott nem győztem csodálni, hogy a háziasszonyom mi mindent ad enni a csirkének. A tojás héját, le-

vesből maradt zöldséget, burgonyahaját, tészta, főzelék, húsmaradékot, halpikkelyt, stb. stb. szóval minden ételmaradékot, aminek másképp már hasznát nem vette volna, apróra vagdosott és a baromfiaknak adta s azok hogy kaptak rajta, hogy ették. S amellet székék és kövérek voltak és a húsuk épp oly jóízű, mint minden más jól táplált szárnyasnak. „Oh sokat takarítottam én így meg évente“ mondta a háziasszonyom, látva érdeklődésemet. Sőt azt is elmesélte, hogy őszkor a vadgesztenyét összegyűjti és megőrzve apróra vágja s a többi éték közé keverve a tyúkoknak adja, azok jobban tojnak ettől. Azt hiszem most, mikor oly igen nagy a drágaság, mi is megpróbálhatnánk, hogy tudunk-e a baromfitenyésztésnél ily módon valamit megtakarítani.

+ Szivarhamú mint tisztítószer. A szivarhamú nagyon sok esetben igen jó tisztító szer, meghomályosodott arany és ezüst tárgyak egészen világosak és fényesek lesznek, ha egy szivarhamúval bekent flanel ruhával jól megdörzsöljük. Ugyanigy lehet cink, sárga és vörösréz tárgyakat tisztítani. Ha esetleg foltok vannak a fent nevezett fémeken, akkor előbb megnedvesítjük a hamut egy pár csepp petrolummal és úgy tisztítunk vele. Ezután, hogy szagát ne érezzük, többször utána öblítjük langyos vízzel és puha ruhával szárazra töröljük.

Gazdasszony.

+ Levágott virágok eltartása. A levágott rózsát hosszú ideig friss és üde állapotban tarthatjuk el, ha a vízbe tett virág szárának végéből a víz alatt egy darabkát lemeteszünk, úgy hogy a metszéspont ne érintkezzen a levegővel. A vizet naponként úgy újítjuk meg, hogy az edényből csak épp annyit öntünk ki, hogy a metszéspont a víz alatt maradjon. A kiöntött folyadék helyébe azután friss vizet öntünk. Egy késhegynyi chilisalétrom nagyban hozzájárul a virág friss állapotban való maradásához.

+ Ártatlan hajfestő a dióolaj. Vagy öszszel a zöld dióhéj megőrzendő, ennek a vize barnítja a haját, vagy: 10—15 dió felmetelve üvegbe lesz téve s rá finom táblaolajat öntünk. Ha az olaj már barnás, megkenendő vele a haj.

IRODALMI SZEMLE.

A szőlőgyógyomód, különös tekintettel hazai viszonyainkra. Alkalomszerű és hézagpótló hazai szakirodalmunkban az a könyv, melyet fenti címmel adott ki legújabbán dr. *Drucker* Viktor gyakorló orvos Budapesten. Nálunk kevesen tudják, hogy az emberi táplálékul szolgáló gyümölcsfélék közt nincs még egy, mely — okszerűen alkalmazva — egyúttal oly kitűnő gyógyszer is volna, mint a szőlő. Gyomor-, bél-, máj-, stb. bajoknál előírás szerint használva, megfelelő életmód mellett a szőlőkurával gyakran csodálatos eredményt lehet elérni, mely a (főleg külföldi) költséges fürdőzést nélkülözhetővé teszi. Erre vonatkozólag ad bőszeges felvilágosítást dr. *Drucker* Viktor könyve, mely bevezetésében a szőlőkúra történeti részét és alkalmazhatóságát hazánkban ismerteti; azután átér a szőlő azon alkatrészeire, melyeknek a gyógyításban jelentőségük lehet. Harmadik részében foglalkozik azokkal a betegségekkel, melyek gyógy-

kezelése, gyógyítása vagy enyhítése a szőlő rendszeres fogyasztása révén lehetséges: végre pedig előírja, mily szőlőfajták fogyasztása különösen ajánlható, miképpen kell a szőlőkurát használni és mely óvrendszabályok tartandók szem előtt. Ismeretes hogy külföldön egyes helyiségek (Meran, Vevey stb.) főleg az ott elterjedt szőlőgyógyomódnak köszönhetik hirnevüket. E tekintetben hazánk éghajlati viszonyai és az itt termett szőlő kitünősége mintegy predestinálja Magyarországot arra, hogy itt is minél több helyen rendezkedjünk be szőlőkúra alkalmazására. Az orvosoknak, betegeknek és szőlőtermesztőknek egyaránt érdekes könyv. Budapestén a «Pátra» r. t. gazdasági szakkönyvkereskedésében rendelhető meg. Ára 1 korona.

Magyar regényírók. Ily címmel a Franklin-Társulat kiadásában nagyszabású irodalmi vállalat indul meg e hó folyamán, amely hatvan díszes kötetben, a magyar regény- és elbeszélő irodalom legkiválóbb alkotásait foglalja egybe, a múlt század kezdetétől napjainkig, a magyar festőművészek legjobbainak mintegy ezer eredeti illusztrációjával. A hatalmas vállalatot, a melyet Mikszáth Kálmán szerkeszt és ő lát el nagyértékű élet- és jellemrajzi bevezetésekkel, a lapunk mai számának hirdetési részében megjelent prospektus részletesen ismerteti, amelyre e helyütt külön is felhívjuk olvasóink figyelmét.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése

1904. szeptember hó 30-án.

Elnökölt: Szabó József egyl. elnök.

Előadott: Tokaji László egyl. titkár.

Felent voltak: br. Jósika Gábor e. alelnök, Gruner Károly, Cséser Lajos, Szász István, br. Mannsberg Sándor, Péter Béla, Nagy Dezső, dr. Szentkirályi Ákos, Jakab László ig. vál. tagok és Éber Ernő s. titkár.

A jegyzőkönyv hitelesítésére elnök br. Mannsberg Sándor, Szász István és dr. Szentkirályi Ákos tagokat kérte fel.

1. A május 3-i rendes, május 17-i, július 23-i és augusztus 13-i rendkívüli választmányi ülések hitelesített jegyzőkönyvei fölolvastattak és elfogadtattak.

2. A pénztári jelentés június hóról

20096 95 K. áthozat és bevétellel
791 51 „ kiadással és
19305 44 „ átvittel;

július hóról

29674 87 K. áthozat és bevétellel
2974 02 „ kiadással és
26700 85 „ átvittel;

augusztus hóról

31703 02 K. áthozat és bevétellel
3759 30 „ kiadással és
27943 72 „ átvittel — tudomásul

vétetett.

3. Egyleti titkár ösmerteti a kormány által a *takarmányinség* elhárítására tett intézkedéseket és pedig: elsősorban a takarmánykiviteli tilalmat, melyet az E. G. E. is kérelmezett, továbbá a földmívelésügyi miniszter 8732 számú leiratát a teletetésre való vál-

„AGRARIA“

magyar gépforgalmi
részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság
resiczai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

Mezőgazdák különös figyelmébe!

Eltörhetetlen téglacélekefejt.

Páncélacél-kormány lemez.

Magasított acél-ekefejt.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest, V., Váci-ut 2. Sürgönycim: „Agraria“ Budapest.

Tiszta acóanyag
s a j á t
hámorainkból.

1238

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártás terén legelső-rangú magyar gyártmány, föllülmulja meg a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

lalkozásról, a 9174 sz. leiratot a takarmánybeszerzési forrásokról, a 9711 számút a hitel-szövetkezetek takarmányszerző akciójáról; a kereskedelmi miniszter többrendbeli leiratát a takarmányanyagok szállítási kedvezményeiről és a pénzügyminiszter 74075 sz. rendeletét a mezőgazd. szeszgyári mosléknak eladhatásáról. — Tudomásul vétettek.

Egyleti titkár ösmerteti az erdélyi országrész *takarmányviszonyait*, melyekről nagyrészt személyesen szerzett tájékozást és jelenti, hogy a takarmányviszonyok általában kedvezőtlenek és még kedvezőtlenebbek a viszonyok az emberi táplálkozásra szolgáló termést, főleg a tergertermést illetően. Megállapítható, hogy ezek a viszonyok aránylag még a legkedvezőbbek Csik, Háromszék, Udvarhely, Nagy- és Kis-Küküllő és Brassóvármegyékben, gyengébbek Torda-Aranyos, Maros-Torda és Szolnok-Doboka vármegyékben és leggyengébbek Hunyad, Alsó Fehér, Fogaras, Szeben és Kolozsvármegyékben. Javasolja, hogy a) az E. G. E. egy szűkebbkörű inségbizottságot alakítson, melynek feladata lenne az élelmezési és takarmányozási viszonyok állandó figyelemmel kísérése, a kormánytól és törvényhatóságoknál a szükséges intézkedések kieszközölése, a gazdaközönségnek folytonos tájékoztatása és ezen célját utazással, levelezéssel és a hivatalos lapban való közlésekkel közelíthetné meg; b) fölíratban kérendő a kormány a mai takarmány- és tengeriszállítási kedvezményeknek kocsiakománnyon aluli mennyiségekre is való kiterjesztésére; c) a szállítási kedvezmény fokozására és a szállítási díjtételnek önköltséges árra való leszállítására; d) inség- és beruházási munkáknak minél nagyobb mértékben és minél gyorsabban való megindítására és folytatására; e) Az E. G. E. a kiscgazdák vetőmagszükségletének biztosítására és fűdőzésére a földmiv. minisztertől a szükséghez képest kérjen támogatást. — Ig. vál. a javaslatot elfogadja, az inségbizottságot *Lészai Ferenc, dr. Szentkirályi Ákos, Nagy Dezső* tagokból és elnökségből megalakítja, a kormányhoz való fölterjesztést a javaslat értelmében elhatározza.

4. E. titkár bejelenti, hogy a földmiv. miniszter az E. G. E. kérésére a kolozsvári *magvizsgáló állomás kiegészítése* érdekében Torday György budapesti megvizsgáló állomási segédet ide kinevezte. — Ig. vál. örvendetes tudomásul veszi az intézkedést és utasítja a hivatalos lap szerkesztőségét, hogy a magvizsgáló állomás minél gyakrabban igénybevételeire szólítsa föl a gazdaközönséget.

5. Bejelenti, hogy a múlt évben rendezett háziipari tanfolyamok és gazdasági előadások számadása fölterjesztetvén, helyesnek találta — Tudomásul vétetett.

6. Előadja a földmiv. miniszter 48000/VII. 4. számú leiratát, melyben a *len- és kendertermelés* előmozdítására tett és teendő intézkedésekről értesít. — Ig. vál. azt határozza, hogy ez az *Erdélyi Gazda*-ban és lehetőleg a napi sajtóban is bőven tárgyalassék, hogy a gazdaközönség megismerkedjék vele.

7. Előadja a társaságok átiratait és pedig:

a) az O. M. G. E. átiratát, melyben a Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségébe 1905. január 1-től való belépés nyilatkozatát tudomásul veszi. — Tudomásul szolgál;

b) az O. M. G. E. átiratát, melyben a *káros bevándorlás* ellen a belügyminiszterhez intézett fölíratának pártolását kéri. — Pártoló felirat küldése elhatározott.

c) a szatmárvármegyei gazd. egyesületnek a *kisbirtok tehermentesítése* ügyében a kormányhoz intézett fölíratát — ig. vál. tudomásul veszi; de tekintettel a kisbirtok eladósdottságának óriási mértékére: dr. Nyerges Zsigmond, Nagy Dezső és Éber Ernő s. titkárból álló bizottságot küld ki azzal az utasítással, hogy egy a képviselőházhoz intézendő memorandumot szerkesztszen, melyben 1) részletes és megbízható földteher-statisztika elrendelése; 2) a jelzálogteher könnyítésére al-

kalmás kölcsönkonverziót elősegítő adó- és illetékmentesség, vagy csökkentés és 3) egy új uzoratorvénynek mielőbbeni életbeléptetése kéressék.

d) a vas megyei gazd. egyletnek a *tejszövetkezetek adómentessége* tárgyában intézett átiratának — ig. vál. pártolását és ezen kívánságnak az új szövetkezeti törvényben való kifejezésének kérését határozza.

e) a bőriparosok orsz. egyesületének a *nyersbőrök sérülése és értékcsökkenése* megakadályozása vonatkozó átiratása — ig. vál. azt határozza, hogy a hibás sütés és az élősdiak által a bőrről okozott károk elkerülésére a gazdaközönség figyelmébe fölhívandó, egyébként pedig a fönnálló rendeleti intézkedéseknél többet nem javasol.

8. E. titkár bejelenti, hogy az utolsó ülés óta az egylet titkárai hol és milyen közérdekű kiküldetéseket vettek részt. — Tudomásul vétetett.

9. E. titkár bemutatja a *kolozsvármegyei állattenyésztési szabályrendelet* véleményezése tárgyában kiküldött bizottság jelentését és javaslatát melyet elfogadva — ig. választmány azon véleményét fejezi ki, hogy azok a célok, melyeket a tervezet útján a vármegye megvalósítani akar, általa aligha — de közmegegyezésre egyáltalában nem — valósíthatók meg es ennek következtében azt határozta, hogy azt pártolólá nem terjeszti a földmiv. miniszter elé, illetőleg annak jóváhagyását nem javasolja.

10. E. titkár előadja az e. szolgának lakbér iránti kérését. — Ig. vál. 120 korona lakbért szavazott meg.

11. Ülés napjára beérkezett tárgyak rendjén e. titkár

a) az O. M. G. E.-nek átiratát mutatja be az új bányatorvény tárgyában. — Tudomásul vétetett

b) Kalotaszentkirály községnek kérését egy kézi szecs kavógép és 3 mm. lóheretetőmag adományozása tárgyában. — Ig. vál. méltányolva a kérések indokait, egy kézi szecs kavógép adományozását elhatározza, a lóheremag adományozása tárgyában pedig a kérést a földmiv. miniszternél pártolni fogja

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

*

Az E. G. E. irodalmi szakosztályának ülése.

Az irodalmi szakosztály két albizottsága (könyvkiadó és lapfelügyelő) f. hó 4-én, kedden d. u. együttes ülést tartott.

Elnök: Dr. Szentkirályi Ákos sz. oszt. alelnök.

Előadott: Tokaji László egyl. titkár, sz. o. előadó.

Felen voltak: Br. Feilitzsch Arthur, Réti János, br. Mannsberg Sándor és Páter Béla sz. o. tagok.

Elnök bejelenti, hogy a Franklin-Társulat az eddig megjelent füzetek közül 29-ből 500-500 új lenyomatot akar eszközölni a maga részére s ezért ugyanazon füzetekből az egylet részére hajlandó 1000-1000 példányban új kiadást elkészíteni.

Szakosztály az ajánlatot elfogadja. — Ugyanő indítványozza, hogy az eddig megjelent összes kiadványokat, 4-5 diszkötésben, küldöttségileg nyújtsa át az egylet a földmiv. és közoktatásügyi miniszternek s kéri, hogy azokat a miniszterek a népkönyvtárakba és iskolai könyvtárakba vigyék be. A küldöttség vezetőjéül felkérni indítványozza br. Feilitzsch Arthurt.

Feilitzsch báró az ügy érdekében szívesen megígérve a vezetést, ülés az indítványt örömmel elfogadja.

Ülés elfogadja Cséser Lajos szaktanár komlótermelési szakmunkáját kiadásra.

Örömmel veszi tudomásul a szakosztály, hogy eddig a kiadványokból 180.000 példány nyomtatott.

Az „Erdélyi Gazda“ kiadását, az eddigi

feltételekkel, a jövő három évre is egyleti titkárnak javasolja átadni.

Több tárgy nem lévén, az ülés befejeztetett.

KORMÁNYINTEZKEDÉSEK.

Takarmánybeszerzési források. A földmiv. miniszter alábbi, V. ik kimutatását teszi közzé a takarmánybeszerzési forrásoknak:

Szálas takarmányok:

1. *Engelsmann Samu*, Vágújhely, búza és rozsszalma, 100 waggon, 2-70 k. mmként, vasúti állomás Nyék-Ládháza. (Borsódm.)

2. *Asbóth József*, Garamkissalló, búza-szalma, 40 waggon, 2-90 k. mmként, árpa-szalma 10 waggon, 2-90 k. mmként, széna, 2 waggon, 15 korona mmként, vasúti állomás Bánóc.

3. *Strem Bernát és Fiai*, Nagykanizsa, széna, 8-10 waggon, 7-60 k. mmként, vasúti állomás Nagykanizsa, préselve.

4. *Id. György Mihály*, Kovászna, (Háromszékvárm.) széna, 3 waggon, 10 k. mmként, préselve.

5. *Weiner Géza*, Budapest, VII., Peterdy-u. 32., széna, 8-75 frank mmként, vasúti állomás Lindau, közvetítő.

6. *Gróf Vidyáó Sándorné*, Budapest, VII., Károly-körút 1., széna, 18-20 waggon, 12 k. mmként, roz-szalma, 30-40 waggon, 4 kor. mmként, vasúti állomás Rákoskeresztúr.

7. *Ifj. Szalay György*, Kapi, (Győrvárm.) széna, 4-6 waggon, 5 kor. mmként, községben átvéve.

8. *Állattenyésztési kir. felügyelő útján*, Miskolc, szalma, 100 waggon.

9. *Scheffer Rezső*, Csáktornya, széna, 10-20 waggon, 8 k. mmként, vasúti állomás Csáktornya, préselve.

10. *Adalbert Walland*, Cilli, Steiermark, széna, 200 waggon, 8 k. mmként, Stájerországi állomások, préselve.

11. *Dócsi Benő*, Tétény, széna, 70 waggon, 7-09 k. k. mmként, vasúti állomás Mosonszentandrás, préselve.

Szemes és gumós takarmány.

1. *Weisz Jakab*, Barcs, burgonya, 20 waggon, Imperator és magyar kincs.

2. *Engelsmann Samu*, Vágújhely, burgonya, 20 waggon, 6-20 k. mmként, Köpcsény és Ligetfalva állomásokon, a vevő által válogatva, burgonya, 100 waggon, 6 k. mmként, a vágvölgyi állomásokon.

3. *Szentgyörgyi Miklós*, Terény, (Nogradvárm.) burgonya, 50 waggon, 7 k. mmként, vasúti állomás Nándor.

4. *Engel testvérek*, Nagykosztolány, burgonya, 65 k. mmként.

5. *Weinberger Salamon*, Ujvároska, burgonya 50 waggon, 6-50 k. mmként, vasúti állomás Cziffer, Maerker fajta.

6. *Guttman Emanuel*, Nagyszőlős, burgonya, 4-5 waggon, 6-50 k. mmként, helyben átvéve.

7. *Schwitzer Miksa*, Patta, burgonya 20-30 waggon, 6-50 k. mmként.

8. *Marek Bieder*, Frybuchowce, Galicion, burgonya, 30-30 waggon, takarmányrépa, 100 waggon.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— **Rapács Radó földmiv. ügyi államtitkár.** A „Budapesti Közlöny“ szeptember 30-iki száma közli, hogy a földmiv. miniszter előterjesztésére *Ő felsége a király rumverthi Rapács Radó* miniszteri tanácsost második államtitkárrá nevezte ki. *Rapács Radó*, mint a vizügyi osztály vezetője szerzett a földmiv. miniszterniumban nagy érdemeket, amelyek alapján az ujonnan szervezett és az adminisztratív ügyek vezetésével

megbizott második államtitkári állásra kineveztetett. Hogy e magas állásából eredő nagy befolyását mezőgazdaságunk érdekeinek előmozdításában a legnagyobb eréllyel fogja érvényesíteni, azt bizvást elvárhatja és elvárja tőle a gazdatársadalom.

— **A falu jólétének előmozdításáért való jutalomdíj.** A kisbirtokosok földhitelintézete 1500 koronát ajánlott föl Tallián Béla földművelésügyi miniszternek oly rendeltetéssel, hogy azt a községi jegyzőknek jutalomként ossza ki és pedig azok között, kik a mezőgazdaság fejlesztése, új keresetforrások nyitása, új munkaalkalmak teremtése által a falu népének jólétét mozdították elő. A miniszter 500, két 300 és két 200 koronás jutalomdíjakra osztotta föl az összeget és felhívta a Községi Jegyzők Országos Egyletét, hogy minden jutalomra három, a falu jólétéért önzetlenül működő, érdemes községjegyzőt hozzon javaslatba. A díjat még ez évben kiadják.

— **Egy képviselő az inségről.** Gróf Bethlen Balázs, a marosludasi kerület érdemes képviselője, a múlt hónapban Maros-Ludason tartott beszámolója aklalmával az idej inséges viszonyokról és a kormány segítő akciójáról is nyilatkozva, a következőket mondotta:

„Az a súlyos helyzet, a melyet a szárazság okozta takarmányhiány teremtett, érthetővé teszi a gazdáknak aggodalmát.

Kijelenthetem ez alkalommal, hogy a kormány köteletségének teljes tudatában, hetek óta foglalkozik behatóan oly intézkedések előkészítésével, melyek alkalmasak lesznek a válságot elhárítani és a helyzet nehézségeit csökkenteni.

Kifejezést adhatok annak, hogy e tekintetben a legutóbbi minisztertanácsnak egyik legfőbb tárgya ép ez volt és a megállapodás meg is történt és irányban. Hogy ezen intézkedések még nem állanak a nyilvánosság előtt, ennek oka az, hogy az ügy érdeke kívánja meg, hogy ezek idő előtt ne publikáltassanak.

Kijelentem, hogy a kormány gondoskodása és figyelme ki fog terjedni minden tőre, hol a segítség célszerű és sikeres volta ezt megkívánja, úgy, hogy a mostani aggodalmak minimumra fognak reducálódni.

Örömmel és megnyugvással vesszük tudomásul a Bethlen Balázs beszédéből is, hogy a kormány minden szükségeset megtett a beállható inség esetére.

— **Védekezés az inség és takarmányhiány ellen.** A hunyadmegyei gazdasági egyesület jelentése szerint a hiány takarmánynevelésben, valamint élelmiszerekben megyeszerte, de különösen a Maros, Cserna és Sztrigy völgyében óriási nagy, a lakosság nem is tud ellene másképp, mint az állatállomány redukciójával védekezni. A lombtakarmány s egyéb pótlószerek gyűjtésére és felhasználására az egyesület, valamint a közigazgatási hatóságok kioktatták a lakosságot, a legnagyobb baj azonban a rossz termés folytán mutatkozó élelmiszerhiány. Az inség elhárítására a községi hitelszövetkezetek fognak élelmiszereket beszerezni s azt kölcsönképen osztják ki. Lépéseket tettek oly irányban is, hogy a szegényebb nép mielőbb inségmunkához jusson s a kormány megfelelő kölcsönt bocsásson a megyének rendelkezésére.

— **A szolnok-dobokamegyei gazdasági egylet** a napokban tartott igazgató választmányi ülésén foglalkozott a takarmányhiány folytán elfoglalt helyzettel. A megyében a legutóbbi eszések folytán lényegesen javult a helyzet, a miért a választmány semmi különösebb új intézkedést nem lát szükségesnek. Takarékossággal, főleg a pótló takarmányok felhasználásával a nagyobb veszedelmet el lehet kerülni. Megállapította továbbá a bizottság, hogy a megyében mintegy 522 vasúti kocsi rakomány tengerire lesz szükség a lakosság élel-

mezésére. Fölkérik ezért a megye főispánját, hogy járjon közbe járasonként állami tengeri elárúsító központok létesítése érdekében, a hol pénzért mindenki, a vagyontalan és kereksetképtelen nép pedig hosszú lejáratú kölcsönre kaphasson tengerit, amely Szolnok-Dobokában a lakosság főtáplálékát képezi.

— **A legeltetés rendszabályozása Kolozsvárt.** A kolozsvári legelőkkel sok baj van, mert eddig nem volt rendezve a legeltetés dolga. Most a rendőrkapitány a következőket rendelte el: Marhákat csak kellő felügyelet mellett szabad legeltetni. A legeltetés csak a nappali órákban történhetik; még pedig reggel 4 órától este 7 óráig. Éjjel a legeltetés szigorúan tilos; amikor is az állatok megkötve, kellő felügyelet mellett tartandók. Azok, kik tartós legeltetés céljából hajtják ki marháikat, minden katasztrális holdnyi helyen csak 2 drb marhát legeltethetnek; azokra, kik csak a behordás idején vannak künn marháikkal, ezen rendelkezés nem terjed ki. A városhoz közel fekvő helyekről az állatok mindennap haza hajtandók. A várostól távolabb fekvő helyekről azonban a mindennapi ki- és hazahajtása az állatoknak mellőzhető ugyan, de azok éjjelre megkötve, kellő felügyelet mellett tartandók. Idegen határokból, falvakból a város külhatáraiba marhákat legeltetés végett kihajtani állategészségügyi tekintetből csakis előzetes bejelentésre nyert engedély mellett szabad.

— **Vetőmagbeszerzési források.** A földművelésügyi miniszter körrendeletben értesítette az összes gazdasági egyesületeket, hogy az Országos Központi Hitelszövetkezet kötelekibe tartozó 17 gabonarakárszövetkezethél 32,800 mm. búza, 4688 mm. rozs, 725 mm. árpa, 4017 mm. zab, 3205 mm. tengeri vár eladásra, melyet a gazdasági egyesületek vetőmagul ajánthatnak.

— **A komlópiacról.** 1904. október 3. Az angol vevők első komló-éhségüket lecsillapítván — már inkább meggondoltan vásárolnak, de állandóan, így az árak is szilárdan megállottak a múlt heti fokon. Saazban az I. o. komló 272—278 kor., a II. o. 260—270 kor., a III. o. 220—225 kor. 50 kilónként; a stájer-golding 200—212, a felső-ausztriai 168—180 korona. Nürnbergben: a hallertauai 175—185 márká, a spalti 150—200, az elsasi 155—165, a württembergi 170—185 márká 50 kilónként. Segesvárt a múlt hét végén 300—372 koronán vásároltak a kereskedők, s az értékesítés a vásárcsarnokban s a vidéken is elég élénk.

— **A miskolci baromfi-kiállításból.** Vasárnap volt a dijkiosztás a miskolci országos baromfi-kiállításán. Tormay Guláné dr.-né, a kiállítási zsüri elnöke hirdette ki a bírálat eredményét. Állami aranyérmeket kaptak: Jandaurek Vince postagalambokért, Kubinyi Béla sárga és fehér orpingtonokért, Kovács Ödön plimutokért, Geszthelyi Gyuláné csoportkiállításért. Állami ezüstérmét nyertek: özv. Almássy Istvánné bronzpulykákért, Fittler Lajosné orpingtonokért; kiosztatott még kistevezettök között: 40 bronz állami érem és 1000 korona pénzdíj. Emléktárgyat nyertek: Dodinszkay Gizella, özv. Almássy Istvánné, Nick Edéné és többen. A kiállítást hétfőn este hat órakor zárta be ünnepiesen a kiállítás rendezője és igazgatója Hreblay Emil. A kiállítást a három nap alatt tizezren felül látogatták.

— **A baromfitenyésztő közönséghez!** A Magyar Mezőgazdák Szövetkezete, mint a Farbwerke Höchsl cég magyarországi képviselője kísérletezés céljából 20 db 50 gramos és 10 db 100 gramos üvegekben baromfikolera serumot bocsátott egyesületünk rendelkezésére. Tisztelettel kérjük tehát azon baromfitenyésztőket, akik fenti serummal kísérletet tenni óhajtanak, sziveskedjenek azt egyesületünk titkári hivatalánál bejelenteni. A serum díjmentesen bocsátatik a kísérletezők rendelkezésére, csak az injekcióhoz szükséges fecskendő ára K. 6.— számíttatik fel. Ezenkívül kötelezzük a kísérletezőket, hogy a kísérletezés pontos végre-

hajtása után a tapasztalt eredményről nyilatkozatot küldjenek be alulírott titkári hivatalhoz. A Baromfitenyésztők Országos Egyesülete titkári hivatalba.

— **Állatdíjazás.** Udvarhelymegye gazdasági egyesülete a földművelési miniszter támogatásával október 10-én Homoród-Okládon állatdíjazást rendez. Csak Udvarhelymegyében köztenyésztésre elfogadott állatok állíthatók ki.

— **Gyapjúaukción.** A mai ez évi másodosorú árverés első napján a kiállított 4500 zsák gyapjából csak mintegy a fele kelt el. A már nem kielégítő választék tudatában ezúttal rendes vevőink száma is megcsappant. Az árakban a júliusi árfolyamhoz képest nem mutatkozott lényeges eltérés, míg néhány kiválóbb szövet és fésűs gyapjútétel valamivel magasabban adódott el. Selejtes minőségek azonban nem igen érték el a júliusi áralapot. A hátmosású finom és legfinomabb bárángyapjú iránt élénk versengés fejlődött, de az alantas minőségű bárángyapjú iránt nem igen mutatkozott vételkedv.

Magyar Jelzálog-Hitelbank Képviselősege Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I. em.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona.

4%-os és 4½%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 4-95 százaléknál,
nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-25 százaléknál évi részletfizetés mellett és magasabb leszámítolási árfolyam mellett 4½%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-35 százaléknál és nagyobb városokban fekvő házakra 42½ évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzálogul felajánlott erdőnyereség ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az Erdélyi Gazdasági Egylet bizalmi férfiai adnak véleményt. (1001.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4½%-os záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentesek

A Nagyszabeni Földhitelintézet törlesztéses jelzálogkölcsönöket ad 2000 K.-tól kezdő összegekben,

mely kölcsönök készpénzben fizettetnek ki és 4, 4½, 4¾ és 5% kamatláb és 3/4% kezelési díj mellett a tőketörlesztéssel együtt félelvi részletekben visszafizetendők a következő feltételek alatt még pedig minden 1000 K. tőke után fizetendő: 1243

A. 1. 10 évi törlesztésre félelvenként K. 65.04 f.
2. 20 " " " " K. 41.75 f.
3. 30 " " " " K. 34.79 f.
legkisebb kölcsön 2000 korona, kivételesen 1000 koronától fogva is.

B. 1. 15 évi törlesztésre félelvenként K. 48.52 f.
2. 25 " " " " K. 36.57 f.
3. 35 " " " " K. 32.05 f.
legkisebb kölcsön 5000 korona.

C. 1. 30 évi törlesztésre félelvenként K. 32.92 f.
2. 40½ évi " " " " K. 29.69 f.
3. 50 évi " " " " K. 28.22 f.
legkisebb kölcsön 10.000 korona.

D. 1. 50 évi törlesztésre félelvenként K. 28.11 f.
legkisebb kölcsön 30.000 korona.

Az ötven évi kölcsönök, csak földbirtokokra adhatók, a többiek nagyobb vidéki városokban házakra is megelőző helyszíni szemle után.

Kölcsönfolyamodványok az alulírotthoz benyújthatók, ki minden bővebb felvilágosítást is készíttünk ad:

Erdélyi erdő-faanyag és bányagynökség.
Gombos Benő Kolozsvár, malom-u. 16. sz.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELTE MELLETT:

Felölő szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Segédszerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA.

Sz. 328—904.

g. b.

Hirdetmény.

Mételymentes vidéken
30,000 drb. juh részére

legelő kerestetik,

ugy a legeltetési árat, valamint
a legelő terület nagyságát, le-
írását feltüntető ajánlatok

**Háromszékvármegye mezőgazda-
sági bizottsága** czimére **Sepsi-
Szent-Györgyre** küldendők.

1375

Szalma.

1800 métermázsa őszi és ta-
vaszi buza szalma, ennek tö-
törékje és polyvája eladó,
helyben feletetve gulyabeli marhának félfe-
delü szín ingyen felállittatik. értekezhetni
Balla Lajossal Kis-Sármáson. 1386

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT
Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-utca) 37. sz. alatt
(Korbuly-ház) olcsó jelzalog és váltókölcsönöket nyújt és
BETÉTRE 5 SZÁZALÉK KAMATOT AD.

Fischer és Társa
Faiskolák

Nagy-Enyed (Alsó-Fehérmegye.)

Szakszerűen nevelt gyümölcsfáknak tömeges
produkálása a legfinomabb és legjobb csemege
és kereskedelmi fajokban. Gyümölcsvadoncok,
Gleditsiák, Akáczfák, Spárga, Rhabarber
Gömbakác. Szamóca, Ribiszke (vörös szőlő)
Egres stb. stb.

Megbízható kiszolgálás. — Olcsó árak.

Szakszerű csomagolás. 1352

Bächer-féle használt, de jó kar-
ban levő 7-es és 8-as
számu

aczel-ekék

olcsón eladók 1377

Balla Lajosnál Kissármáson.

Mótor-benzint

minden fajsúlyban és mindennemű motorhoz
alkalmasat jutányosan szállít a

Kőolajfinomító-gyár Részv.-társ.
brassói gyarából.

Megrendelések a brassói irodába intézendők.
Benzin adómentességére vonatkozó eljárást
illetőleg, a kellő felvilágosítás ugyanott kész-
séggel megadjatik. 1351.

Tisztavéri berkshirei

tenyészetemből (kitűnő hizó és gyors fejlődésű)
néhány számfeletti igen szép választott kocza
és kan-malac **eladó.**

Niederhauser, Békés-Gyula. 1385.

Rozsdairtó

(Antirust) legtartósabb és a rozsdaképződést
tökéletesen meggátoló fekete festék vasneműek
stb. részére.

Tüzpáncél

(Flammentod) tűz és minden időjárás ellen
védő festék, legtökéletesebb óvszer faalkatré-
szek gyuladása és rothadása ellen 1343. II.

Ajánljuk továbbá

amerikai hengerolaj és szilárd gép-
zsir-különlegességeinket,

utóbbi Toyota- és Stauffer-szelencékhez

KIND és HERGLOTZ

vegyszeri gyár fiókja

Budapest, V., Visegrádi-utca 4. szám.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítási alap:	
Alapítványok	Korm. hozzáj. elemi ágazatban 400.000.— K.
Alapítók	" " " " 1.270.000.— "
Élet	" " " " 200.000.— "
Tartalékok	" " " " 255.200.02 "
Összesen: 2.125.200.03 K	

1901. évi fölösleg . . . . . 90.349.— K
1902. " " " " " " 59.782.36 "
1903. " " " " " " 109.331.73 "

**Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyancsak
az ember életére különféle módozatok szerint.**

Az üzlet eredményben a biztosított tagok dij-
arányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelesleg-
ből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok
4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határo-
zattal tartalékba helyeztetett.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül
vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és
felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

Nagyobb
tagosított birtok
kerestetik

1905. év tavaszára huzamosabb
időre

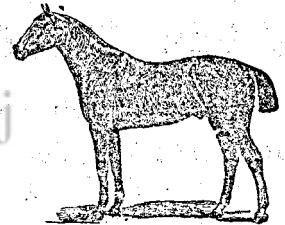
haszonbérbe.

Megkeresések intézendők:

Lázár Károly

nagybérő — **Vajda-Kamarás,**
u. p. **Mocs** czimre.

1388

1390

Egy pár behajtott, biztos és
hibátlan, jó ügető 5—8 éves
165/168 cm. magas, pej vagy
sötét sárga herélt lovat
keresek.

U. p. Homoród-Héviz.

Id. Gróf Haller János.

Gulyabeli szarvasmarha árverési hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság tiszta vérű magyar erdélyi fajta
tenyészetéből származó 1 darab fiatal tenyészbika, 16 darab számfeletti különböző
korú tehén, 8 darab három éves és 5 darab két éves üsző, valamint 15 darab különféle
korú tinó (herélt) Tordán az állami gazdaság majorjában folyó évi október hó
19-én délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árverés útján készpénz fizetés ellené-
ben eladásra bocsájtatik.

Ezen árverésre az érdeklődők **Kolozsvár** felől a reggel 6 óra 11 perczkor
induló 502. számú gyorsvonattal; **Tövis—Kocsárd** felől az 505. számú gyorsvonat-
tal Gyéresen át reggel 7 óra 55 perczkor érkehetnek Tordára.

Az állatok pontos leírása a kolozs-tordai m. kir. ménegazdaság intézősége
által (Kolozspuszta, utolsó posta: Kolozs, távirada állomás: Kolozs-Kara) az érdeklő-
dőknek megküldetik.

1384

Budapest, 1904. évi október hó.

M. kir. földmívelésügyi Miniszter.

38 éves

magános (vagy nőtlen) nem
okleveles, de a gazdaság
és állattenyésztés min-
den ágában elméletileg és gyakorla-
tilag otthonos gazda gazdatiszti avagy
intézői állást keres.

Együttel eladja 400 mm. kitűnő széná-
ját, melynek mintegy fele egy tagban lévő
60 holdas oly területen van, mely őszi legel-
tetésre nagyon alkalmas, magán a területen
két dús forrás s zord idő esetére az állatoknak
védett hely, a pásztorok részére ház van.

Czim megtudható az „Erdélyi Gazda”
kiadóhivatalánál, amely ez irányban bő-
vebb felvilágosítással is szolgál. 1389

Világhírű!

a „REKORD” festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63cm. nagyságban ára **20 korona.**
Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és krétarajz ára **5 kor.**

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu képet készítünk mindenkinek teljesen ingyen, ha részünkre 3 rendelést szerez és azokat egyenkint vagy egyszerre beküldi. (1382.)

„REKORD” festészeti műintézet
BUDAPEST, VII., Rottenbiller-utca 46.

GANZ és TÁRSA

vasöntő és gépgyár részvénytársaság

• LEOBESDORF. • BUDAPEST. • RATIBOR. •

Városi tizlet: BUDAPEST, Ferencziek-tere 2.

Ajánlja:

Hengerszékeit (Mechwart szabadalma) darálás-, felbontás-, kiörlés- és simára őrléshez, önműködő lisztkeverő gépeit, hámozó-, koptató- és egyéb malomgépeit, mint felvonókat, szitákat, szállítócsigákat, zsákfelvonókat, detachurók- és egész malomberendezéseket.

Turbinákat, forgó ekéket gőz-, petroleum- és electromos hajtással.

Electromos világítási és erőátviteli telepeket. Mindennemű kéregötvényt.

Bánki rendszerű benzín és petroleum motorokat és locomobilokat.

Az 1900-ik párisi kiállításon 6 díjjal és 8 aranyéremmel kitüntetve. 1017

ELSINGER M. J. és FIAI
BUDAPEST,
IV., DEÁK FERENCZ-UTCA 3.

ALAPITVA 1831. Sürgőncím: „ELSINGER BPEST, DEÁK-UTCA”. 46 KITÜNTETÉ S

V I Z M E N T E S P O N Y V Á K

ELISMERT KITÜNÖ MINŐSÉGBEN.

KAZAL, GÉP, KOCSI, MAGGYÚJTÓ. ÉS REPCE-PONYVÁK.

ZSAKOK Tarpullin, Rovátkás Drill, Vászón-kender varrással és varrás nélkül.

LEGOLCSÓBB MEGHÍLLATÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁSOK VIZMENTE BÁTÁK, ESŐKÖPENYEK, VÍHARGALLÉROK

Száj- és körömfájás ellen

biztosan s alaposan gyógyító szer a legujabban feltalált, előkelő gazdák s szaktekintélyek által kipróbált s kitűnőnek bizonyult

— dr. BIRÓ-féle —
BOVINOL

mely úgy száj-, mint körömfájásnál biztosítja a gyors és alapos gyógyulást. — A BOVINOL bekenésnél undort nem gerjeszt, az állatok étvágyát nem rontja, a szájüreget nem csipi, de kellemes hűsítő hatásánál fogva az állatok könnyen türik. — **Használata:** Pamacsosál a szájüreget naponta 2-szer kell jól bekenni; 1—2 nap múlva, midőn a nyálfolyás megszűnik elegendő 1-szer. Körömfájásnál a piszoktól megtisztított körömök között kell bekenni.

I üveg ára 2 korona.

1376

Főraktár: Wolff-gyógyszertár, Kolozsvár.

Megrendeléseket elfogad az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatala is.

Páris 1900. világiállítás: „GRAND PRIX.”

KWIZDA-féle
restitutions fluid

40 év óta az udvari istállóban a katonai és polgári nagyobb istállóban használatban, nagyobb megerősítés előtt és után erősítőül, inak merevése ellen stb. s a trainingnél nagyobb munkára képesíti a lovat.

cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére.

— Egy üveg K. 2:80. —

KWIZDA szabadalma.

Pneumatic. bokavédő szállagléggárnával.

Bokavédő szalagok

GUMMIBÓL szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig a bal és jobb lábára.

A bokára, a—b-ig mérve, melynek körülete
20—22 cm. megfelel az 1. sz. | 24—27 cm. megfelel a 3. sz.
22—24 cm. » 2. sz. | 27—30 cm. » a 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben drbonként	Fekete, barna v. fehér szín.
1. sz. K. 5:50. 2. sz. K. 5:90.	1. sz. K. 5:90 2. sz. K. 6:40.
3. sz. K. 6:40. 4. sz. K. 7:30.	3. sz. K. 6:80. 4. sz. K. 7:70.

Főraktár: 1291. I.

Kwizda János Ferencz cs. és kir. osztr., magy. kir., román kir., és bolgár fejedelmi udv. szállító területi gyógyszerész, Korneuburg. bei WIEN.

Simay-Hazslinszky-féle sertésvész elleni gyógyszerrel

több helyen kísérlet tétetett és annak eredményes alkalmazása a gazdák véleményét mindig nagyobb körben és tekintélyes termelők előtt kétségtelenné tette. Már két helyen felszólították a megyei gazdasági egyesületeket, hogy vegyenek ezekről a meglepő jó eredményekről tudomást és indítsanak mozgalmat ezen hasznos szer szabad forgalomba hozatala végett, hogy az mielőbb hozzáférhető legyen és ismeretessé váljék a közönség előtt. Közgazdasági érdekeink ez utoni támogatására rászorolunk, tekintettel az idej szűk termésre és az eddigi kiszámíthatatlan károokra, melyet ez a betegség okozott. (1379.)

Az állami nagy kísérletezés céljaira, valamint a külföldi megrendelésre készített gyógyszerből, míg a készlet tart,

kísérlet céljára való

megrendeléseket közvetít az „ERDÉLYI GAZDA” kiadóhivatala is Kolozsvárt.

Az erdélyi tésák ügyeit!

VALÓ-

di francia különlegesek (ovszerek) Szanis P. Bergeran-Elis leghíresebb páris gyártású legelőnyű sebben beszerezhetők

Polgár Sándornál
Budapest, VII. kerület,
Erzsébet-körút 50. sz.
Részletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve 1886

AZ
ERDELYI GAZDASÁGI EGYLET
VÉDNÖKSÉGE ALATT ÁLLÓ
ERDELYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG

KOLOZSVÁR, Szentegyház-utca 2.

Sürgőnyczim: Kereskedelmi Társaság. — Telefonszám 311.

Legolcsóbb és legmegbízhatóbb beszerzési forrás mindennemű mezőgazdasági gépek, talajművelő eszközök és szükségleti cikkekre, u. m. műtrágya, vetőmagvak, gépolaj s zsíradékok, kocsikenőcs, hajtósíjok, juta és lenzsákok, vízmentes ponyvák, stb. Ajánlunk t. cz. gazdaközönségünknek az Erdélyi Gazdasági Egylet felügyelete alatt arankamentesített és a Kolozsvári M. K. Állami Vetőmagvizsgáló Állomás által olomzárolt legjobb

Háromszéki lóhere- és magyar luczerna magvakát,

valamint mindennemű fűmagvakat és eredeti oberndorfi répmagvakat, továbbá Erdélyben eredeti rigai mag után először termelt kitűnő lenmagot, bal-tacziót, székely tengerit, hanna árpát, duppani zabot és egy nagyon bőven termő svéd zab-különlegességet a legjutányosabb árak mellett. — Felkérjük az erdélyrészi állattenyésztő birtokos gazdákat, hogy eladó haszonállataik (igás ökör, tinó, borjú, sertés, stb.) minőségét és mennyiségét hozzánk sürgősen bejelenteni sziveskedjenek, mivel a Királyhágón tuli uradalmak részéről a vételre rendkívül sok megbi-zás érkezett.

Kívánatra minták s árjegyzékek ingyen s bérmentve!

1010

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)
a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

Iroda és gyár: Budapest, VI., Lomb-utca 11.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Tehénészetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

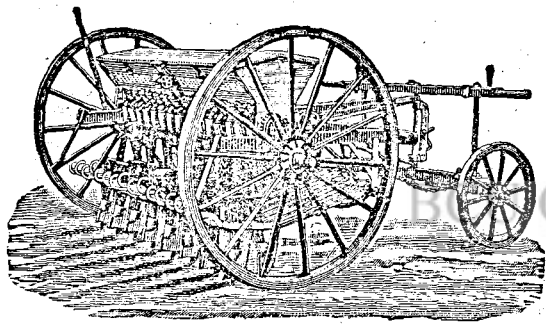
Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Több mint 600 első díj!!!

Évi gyártás kb. 80,000 Alfa separator.

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással
készséggel szolgálunk.

1018.

KÜHNE E.

Hazánk legrégebbi mezőgazdasági gépgyára

Budapest, VI., Váci-körút 57/a.

= MOSONBAN. =

ALAKULT 1856-ban.

Főraktár:

1333

Elsőrendű anyagból elismert gondos kivitelben szállít:

Hirneves „**MOSONI DRILL**“ tolokerekes szab. sorvetőgépeket.

SACK-rendszerű aczelekéket

— egy- és kétvasú ekéket, hengereket, boronákat dus választékban. —

GABONATISZTÍTÓ- és SZELELŐROSTÁKAT,

„Konkolyválasztó gépeket,“

Rapid-darálókat, szecska- és répavágókat különféle nagyságban.

Takarmánykamra-berendezéseket.

Szőlőüzőkat 27 és 37 ctméter széles hengerekkel. . . . .

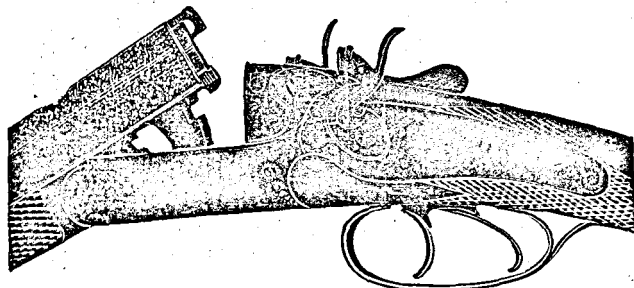
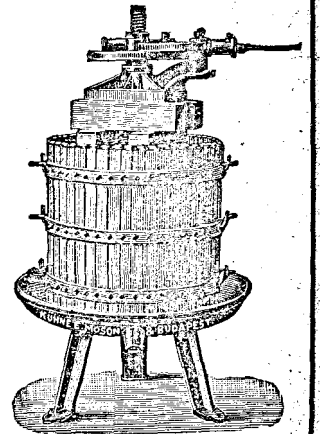
Uj centrifugális bogyzógépeket

Javitott Mabilie-rendszerű

BORSAJTÓKAT

— 6 nagyságban stb. —

Részletes árjegyzék készséggel küldetik.

Egyedüli FERLACHI gyártmány,

mely a bel- és külföldi gyártmányok közti versenyen a legelső díjat nyerte el.

Aranyérem Páris 1900. — 46 remekelés.

Ogris Márcus 1323

fénygyár és (prácios) puskaműves

FERLACH (KARINTHIA) szállít elsőrangú bármily rendszerű vadász- és czellővő-fegyvereket legjobb és legpontosabb kivitelben. Különlegesség nagyon könnyű DRILLING-fegyverekben. Súlyuk 2-8 — kilogramm.

Ujdonság: Browning-féle automatikus serét ismétlő fegyver 225 korona gyári árban.

Magyar árjegyzék kívánatra bérmentve.

Levelezés magyar!

Levelezés magyar.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök

az országszerte elsőhelyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

„Eredeti Kalmár-rosták“ és terménytisztító gépek. Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ez időszerint 15-féle különböző szerkezetben a berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtó erőre alkalmazva. — Ez évi ujdonságainkról sziveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk.

Kalmár Zs. és Társa különleges terménytisztító gépgyára

Telefon 69. szám. — Sürgőnyczim: Kalmár-rostagyár.

Hódmező-Vásárhelyen.

1274